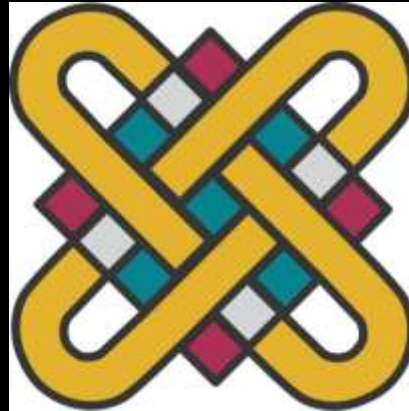

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

1^ο Εργαστήριο Ζωγραφικής
Γιάννης Ζιώγας
Επίκουρος Καθηγητής
© Γιάννης Ζιώγας

ΑΤΤΑ

Ε

ΕΥΚΡ

ΜΥΝΟΝ

Ε

ΛΕΚΑ

ΓΡΑ

ΕΛΘΓΘΚΡΓΘΗ

Διεύθυνσις αποστολέως

Α

Υ

΄

΄

Φλώρινα 1991

**Θόδωρος Αγγελόπουλος vs
Μητροπολίτης Καντιώτης**

«Το μετέωρο βήμα του πελαργού»

Φότο: Νίκος
Παναγιωτόπουλος

ΦΥΛΑΤ ΤΟ
ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ

Ποιος υπερασπίζεται;

Τι;

Ποια ιερά;

Ποια όσια;

Ποιες σημαίες;

Η φωτιά: η απόλυτη λογοκρισία

Όπου η καταστροφή του έργου τέχνης
συναντά την επαναστατική αντίδραση

Παρίσι, 16 Μαΐου 1871: Οι κομμουνάριοι υπό την καθοδήγηση του Κουρμπέ γκρεμίζουν την στήλη της πλατείας Vendôme με το άγαλμα του Ναπολέοντα στην κορυφή της.

Παρίσι, 1871: λίγες μέρες αργότερα μετά την ήττα της Γαλλικής κομούνας η φωτογραφία χρησιμοποιήθηκε για την αναγνώριση όσων συμμετείχαν στην καταστροφή της στήλης. Οι περισσότεροι εκτελέστηκαν, ένας από αυτούς ο ζωγράφος Κουρμπέ μόλις μπόρεσε να διαφύγει και κατέφυγε στην Ελβετία όπου πέθανε εξόριστος.

Δουβλίνο: Η Στήλη του Νέλσονα, κατεστράφη με εκρηκτικά από τους ρεπουμπλικάνους το 1966 (η φωτο είναι του 1876, άποψη από την Sackville str)

Δουβλίνο: Η Στήλη του Νέλσονα, 7 Μαρτίου 1966

1966: Ιρλανδοί ρεπουμπλικάνοι με ότι απέμεινε από το κεφάλι του Νέλσονα από την ομώνυμη στήλη

Η βιωματική πορεία

Η Αμερικάνικη σημαία ως
σύμβολο ή πεδίο ελευθερίας της
έκφρασης;

"What Is The Proper Way
To Display A U.S. Flag?" η
περίπτωση της
εγκατάστασης του "Dread"
Scott Tyler.

WHAT IS THE PROPER WAY
TO DISPLAY A U.S. FLAG?

<http://www.thefileroom.org/documents/TofCont.html>

Table of Contents

- [Introduction](#)
- [Definitions of censorship](#)
- [Archive of cases](#)
- [Submit a case here](#)
- [Bibliography & Anti-Censorship Resources](#)
- [Credits](#)
- [The File Room Publication](#)
- [Search The File Room](#)

**Piss Christ, Andre Serrano
1989**

Chris Ofili

Holy Virgin Mary, 1996

**paper collage, oil paint, glitter,
polyester resin, map pins, elephant
dung on linen**

“Yo Mama’s Last Supper”

Renée Cox

1999

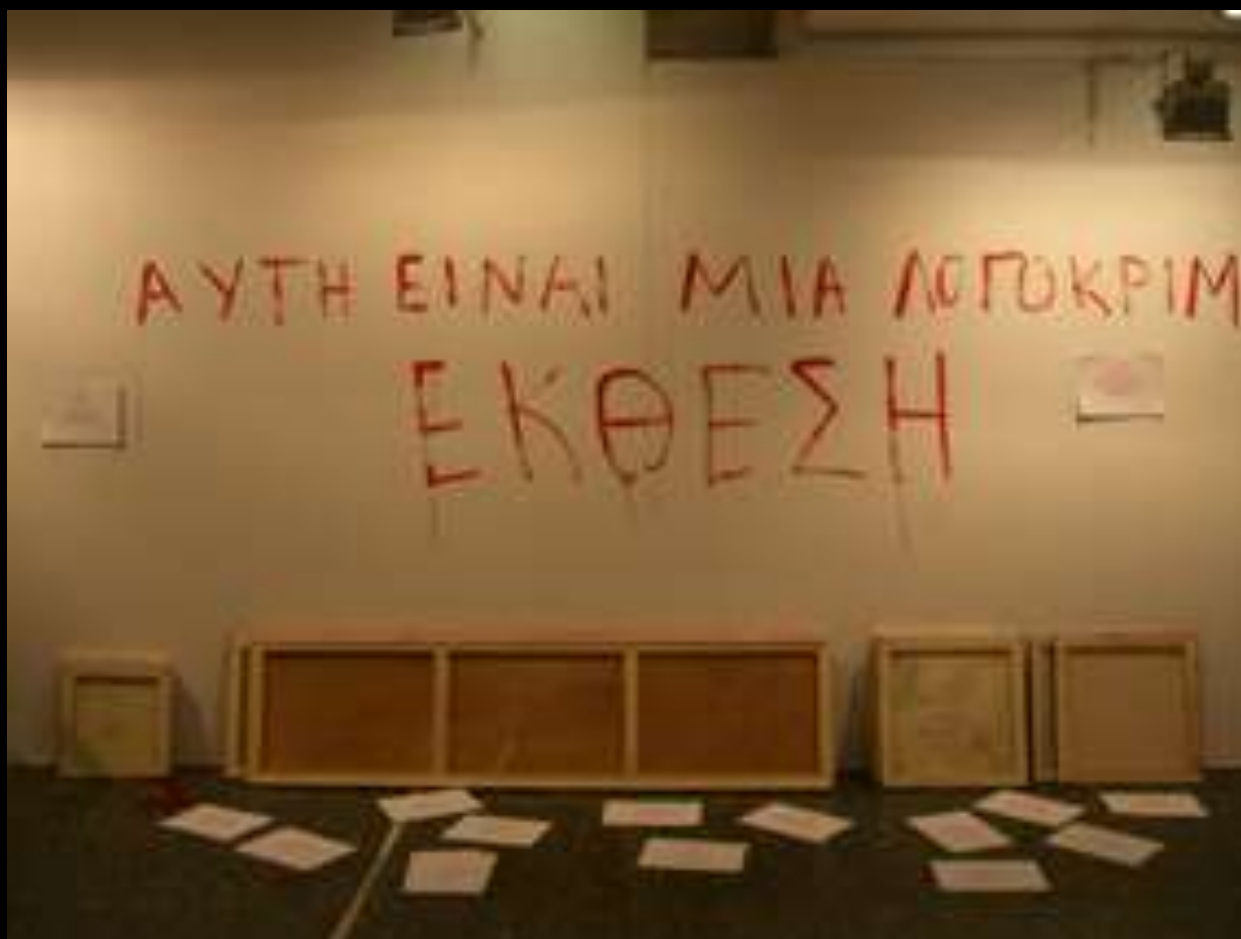
Οι άδαιοι τοίχοι

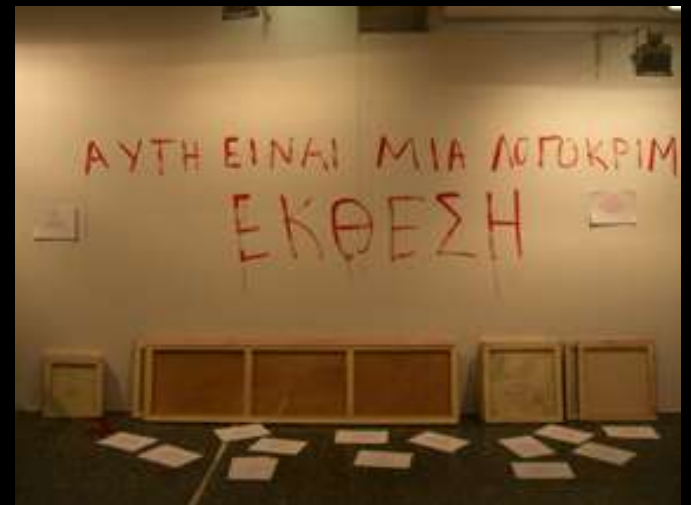

ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΛΟΓΟΚΡΙΜ
ΕΚΘΕΣΗ

Η λογοκρισία των ιδεών

Degenerate Art

der noch vielfach erforderlich. Es ist höchstens die Annahme
einer Weiterentwicklung zu Werke, die von
zählt, als die ... oder bestehend
quer Völkern ... ihre Vermischung
Patrie ... intellekt
und ...
bzw ...
der ...
vor ...

Ausstellung
„Entartete Kunst“
Eintritt frei

Entartete Kunst

TÄGLICH GEÖFFNET VON 10-11 UHR

Nehmen Sie Dada ernst!

es lohnt sich

George Grosz

ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΠΟΥΖΙΑΝΗ (1949)

*[...] η ζωγραφική αυτή δεν έμοιαζε
μ' όλες τις άλλες που είχε γνωρίσει.*

**Η απόλυτη πολιτική λογοκρισία:
η περίοδος 1945-1974**

Κατά την περίοδο από το 1945 ως το 1974 δεκάδες καλλιτέχνες, διανοούμενοι, επιστήμονες εκτελέστηκαν, φυλακίστηκαν, εξορίστηκαν ή ωθήθηκαν στην αυτοεξορία εξ' αιτίας της πολιτικής καταπίεσης. Οι περιπτώσεις που αφορούν αυτή την περίοδο και επιλεκτικά αναφέρονται στις «Στιγμές ελληνικής εικαστικής λογοκρισίας» δεν θα πρέπει λοιπόν να αποσιωπήσουν τις χιλιάδες περιπτώσεις ανθρώπων που στερήθηκαν τη δυνατότητα να αναπτύξουν δημιουργικά τις ιδέες τους.

Όταν ρωτήθηκε ο τεχνοκριτικός Κώστας Σταυρόπουλος να θυμηθεί χαρακτηριστικές περιπτώσεις λογοκρισίας εκείνης της περιόδου απάντησε:

Ποιες περιπτώσεις λογοκρισίας μου ζητάτε να περιγράψω; Όλοι τότε ήμασταν λογοκριμένοι- στις φυλακές.[

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΟ Σ

ΕΛ

ΕΠΙΣΤΟΛΙΚΟ

ΔΙΑ ΤΟ Ε

ΕΥΚΡΙΝΕΙΣ
ΜΟΝΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΡΑΜΜΕΝ
ΕΛΘΟΥΣΑΝ

Αεροπορική Υπηρεσία

Ατκ. Χερσία

Σουλ. Γεν. Τακτικής

Βοίου

(B περιεχόμενα)
(A τιμή)

οικογενειακή Χερσία

Λεπιδίου 37

Clonina

ΑΤΤΑ

Ε

ΕΥΚΡ

ΜΥΝΟΝ

Ε

ΛΕΚΑ

ΓΡΑ

ΕΛΘΓΘΚΡΓΘΗ

Διεύθυνσις αποστολέως

Α

Υ

΄

΄

ΜΗ ΑΝΕΜΟΝΙΣ ΟΤΙ ΣΕ ΒΑΡΥΝΕΙ
ΤΡΙΣΧΙΑΙΕΤΗΣ ΕΝΔΟΣΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

Οικογενειακή Χαρτίκι

90
Γυμνασίου 37

Αδελφός

ΤΗ ΑΓΕΜΜΕΝΗ ΟΥΣΤΕΡΝΙΩΝΕ ΒΑΡΗ

Βι Κορυνθίας Χερσικη

Πιπνιδου 37

Admiral

τι γράφεζι μου μιά πώ κι' εγώ δώ μπορού πιά να μάθω. Τοσο για
. Τα περνού θα όησι φαίνονται.

δυστυχώς μου, γέ' εδυστυχώς μου είν' είν' 3' είν'

για μέ' όμη μου και καρδιά μου

με' αγάπη

Quette

Εστέ εόντοροι
Απαντήσατε με 20 οαιράς
άλλως θα έπιστρέψαται

Εστέ εόντοροι
Απαντήσατε με 20 οαιράς
άλλως θα έπιστρέψαται

ΕΛΛΑΣ - GRECE

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΣ
UNION POSTALE UNIVERSELLE
ΕΠΙΣΤΟΛΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
CARTE POSTALE

~~ΕΛΛΑΣ~~
~~ΑΘΗΝΑ~~
~~1911~~

Αλληλογραφία
Adresse de l'expéditeur

Διεύθυνση
Adresse de destination

Κ. Ζ. Καρίδη
Π. Β.
Συμεωνίδα 37
Αθήνα

Αννακρίνη Καρίδη
Σφακιότου πλατείας
Κτίριο Δ. (Στοίχη Τ. Τροχιάς)
Ες Πάρι

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΝΙΚΗΝ

Η

ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ

Η ΑΣΕΜΟΝΗΣ ΟΤΙ ΕΓΕΝΗΘΗΣΕ ΕΛΛΗΝ

[Handwritten text, partially obscured by a black bar]

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΗΣ ΟΤΙ ΣΕ ΒΑΡΥΝΕΙ

ΤΡΙΣΧΙΛΙΑΕΤΗΣ ΕΝΔΟΞΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

10

UNION POSTALE UNIVERSELLE

ΕΠΙΣΤΟΛΙΚΟΝ ΔΕΛΤΑ

CARTE POSTAL

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Αποστολέας
Éditeur

Διεύθυνσις παραλήπτη
Adresse du destinataire

Handwritten signatures and markings in brown ink, including a large 'A' and other illegible characters.

Στρατόπεδο Εξόριστων Γυναικών, νησί Τρίκερι, 1949

ΥΠΟΘΕΣΗ NONDA (1952)

Και η ηθική σώθηκε με τον τρόπο αυτό. Έξι πίνακες, που θεωρήθηκαν ανήθικοι, έγιναν ξαφνικά ηθικοί και όσο ευπρεπείς απαιτεί ο «Παρνασσός».

ΥΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑΝΝΗ ΤΣΑΡΟΥΧΗ (1953)

*[...] το έργο προσέβαλλε το Ελληνικό
Ναυτικό, και η Ναυτική Αστυνομία ήταν
αποφασισμένη να τα κάνει συμπαράλια αν
δεν ξεκρεμιόταν.*

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΑΡΑΒΕΛΑ (1971)

[...]το μόνο που αντίκρισα ήταν έναν υπάλληλο του ξενοδοχείου να σκουπίζει τα τελευταία υπολείμματα της εγκατάστασης.

...ner la réalité c'est
bien! réal
ser ses dé-
sirs c'est
mieux.

...ΤΟ ΔΑΧΤΥΛΟ
ΔΕΙΧΝΕΙ ΤΟ ΨΕΥΔΟΣ
Ο ΠΛΙΘΙΟΣ ΚΥΡΙΑ
ΤΟ ΔΑΧΤΥΛΟ
(Κινεζική)

...α χρυσούς αίων
...ήταν η εποχή που
α χρυσός δεν βόλ

ΧΙΛΤΟΝ

(Αθήνα)

1970

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΑΡΑΒΕΛΑ (1978-79)

*Σελ. 22α «Τους νεκρούς άλλοι τους
λέγανε 200 άλλοι 300...».*

Σελ. 6η «...παρά τις δυσκολίες που αντιμετώπιζε, το δεύτερο αντάρτικο είχε και ένα άλλο καθήκον: έπρεπε να ανοίξει τα σχολεία στις έρημες περιοχές, εκείνες δηλαδή που ήταν ανταρτοκρατούμενες και που οι δάσκαλοι είχαν φύγει».

Σελ. 11η «...από τους συνεργάτες των Γερμανών, που δυστυχώς πήραν μέρος, μετά την απελευθέρωση στην Κυβέρνηση».

Σελ. 14η «...Τον Αύγουστο του '45 πιάνεται ο μεγαλύτερος αδελφός μου και βασανίζεται από τους Έλληνες Εθνοφύλακες...στις 14 Σεπτέμβρη του '45 πιάνομαι εγώ...Μετά άρχισε ο εμφύλιος και δεν μπορούσε να αντέξει ο κόσμος τα βασανιστήρια και τις εκτελέσεις».

Σελ. 15η «...Με τη συμφωνία της Βάρκιζας παραδώσαμε τα όπλα. Τα όπλα τα παραδώσαμε σε φασίστες, όχι σε τίμιους ανθρώπους».

Σελ. 16η «...Οι περιπέτειές μας άρχισαν αμέσως...Δολοφονήθηκαν περί τις 2000 με 3000, ανέβηκε ο αριθμός το 1945».

Σελ. 17η «... Το 1947 τον Απρίλιο μήνα ...όπου τους έσφαξαν για αντίποινα».

Σελ.18η « ...Θάτανε μετά το '50...τα παιδιά αυτά ήταν όλα ανήλικα, ήταν αντάρτες του Δημοκρατικού Στρατού».

Σελ. 20η «Η τελευταία απόφαση των βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας στη χώρα μας. Όπως είναι γνωστό στην Ελλάδα, καμία απολύτως πατριωτική πράξη δεν έχει μείνει ατιμώρητη».

Σελ. 21η «Το '48 περνάω Στρατοδικείο [...] Έζησα τα φοβερά γεγονότα της Μακρονήσου [...] οι ασφαλίτες άρχισαν να βάζουν με τα πολυβόλα, σε 10 λεπτά είχαμε 7 νεκρούς».

Σελ. 22α «Τους νεκρούς άλλοι τους λέγανε 200 άλλοι 300...».

ΥΠΟΘΕΣΗ ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΑΠΡΑΝΙΔΗ (1971)

*[...] οι Μπάμπαλης και
Καραπαναγιώτης, που συνέλαβαν
ορισμένους από τους θεατές της
έκθεσης...*

Sapranidis 1968

**ΥΠΟΘΕΣΗ ΗΛΙΑ
ΔΕΚΟΥΛΑΚΟΥ (1972)**

*[...] κάποια επεισόδια αήθη για την
καλλιτεχνική μας ζωή, ματαίωσαν
την έκθεση*

ΥΠΟΘΕΣΗ ΛΑΡΙΣΑΣ (1986)

Ο εν λόγω πίνακας δεν αποτελεί έργο τέχνης κατά την έννοια του άρθρου 30εδ.β του ν. 5060 και προσβάλλει κατά το κοινό αίσθημα την αιδώ των νεαρών ιδίως ατόμων κάτω των 18 ετών

**ΑΝΑΒΑΛΛΕΤΑΙ
Η ΕΚΘΕΣΗ ΕΡΓΩΝ
ΚΛ. ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΥ**

Απο τη Δημοτική Πινακοθήκη
Λάρισας – Μουσείο Γ.Ι. Κατσιγρα
ανακοινώνεται ότι η έκθεση του
καλλιτέχνη Κλεάνθη Χατζηνίκου, τα
εγκαίνια της οποίας είχαν προγραμ
ματισθεί για τις 8.30 μμ σήμερα
αναβάλλεται

Δίωξη Λαρισαίου ζωγράφου Τα έργα του κρίθηκαν άσεμνα

★ Συνελήφθη ο ίδιος και κατασχέθηκαν 5 πίνακες

Τα έργα του ζωγράφου Κλεάνθη Χατζηνίκου, διπλώνονται και μαζεύονται από τον πεζόδρομο της οδού Αντύπα, λίγο μετά την έκθεσή τους.

οί κ. Φλώρος πισκέπτονται του Νομού

ΒΕΙ ΣΤΟ ΝΤΥΣΕΛΝΤΟΡΦ

Θεόδωρος Στάθης θα βρίσκεται σήμερα στη Λάρισα και θα επισκεφθεί τα χωριά Τερψιθέα, Ν. Λεύκη και Χαρά.

Αύριο ο κ. υφυπουργός θα αναχωρήσει για το Ντυσελντορφ της Δ. Γερμανίας όπου το βράδυ θα μιλήσει σε εκδήλωση που οργανώνει η Νομαρχιακή Επιτροπή του ΠΑΣΟΚ Γερμανίας του Βορρά.

Θα επιστρέψει το βράδυ της Κυριακής στην Αθήνα.

νου ανθρώπου έγκειται ακριβώς σ' αυτό το κλείσιμο των ματιών του, απέναντι στα τόσο συγκλονιστικά γεγονότα, που του χαρίζει έναν πέρα για πέρα αντι-ηρωικό χαρακτήρα. Στις σύγχρονες τραγωδίες που έχει να παρουσιάσει η δραματολογία του εικοστού αιώνα παρατηρείται η πλήρης απουσία ηρώων. Αντίθετα οι

Μετά την... εκδίωξη του από την Δημοτική Πινακοθήκη Λάρισας, λόγω ασέμνου περιχομένου, ένας των εκπροσώπων της τέχνης στην Λάρισα, ο ζωγράφος Κλεάνθη Χατζηνίκος, παρακινούμενος από την ανάγκη του να μοιραστεί τις εικαστικές του ανησυχίες με το κοινό της Λάρισας, κατέφυγε χθες στο στενό της Μαρίνου Αντύπα όπου υπαίθρια εξέθεσε τα έργα του, χωρίς ωστόσο να προλάβει να ολοκληρώσει την επιθυμία του να μοιραστεί το έργο του με το κοινό, γιατί τον σταμάτησε η αστυνομία.

Συγκεκριμένα, αυτεπάγγελτη δίωξη, κατάσχεση 5 ζωγραφικών πινάκων και σύλληψη του ζωγράφου Κλεάνθη Χατζηνίκου έγινε χθες, παρουσία του εισαγγελέα πρωτοδικών Αθ. Δαδούκη, στις 7.30 μ.μ. στο στενό της Μαρίνου Αντύπα, παρουσία πολλών απορούντων Λαρισαίων και μέσα σε τεταμένη ατμόσφαιρα.

Η κατάσχεση και σύλληψη, έγινε,

όπως μας είπε ο εισαγγελέας, γιατί τα έργα του καλλιτέχνη εμπίπτουν στο νόμο περί ασέβειας και από κει και πέρα η υπόθεση ακολούθησε την συνηθισμένη διαδικασία: σύλληψη και παραμονή του καλλιτέχνη χθες στην Ασφάλεια, σχηματισμός δικογραφίας και σήμερα το τέλος της υποθέσεως στο αυτόφωρο μονομελές.

Ο Κλεάνθη Χατζηνίκος, ενώ μάζευε τα έργα, πριν ακολουθήσει τους αστυνομικούς, και δίπλα τους απόθεσε μία ανθοδέσμη σταλμένη

ΣΥΝΕΧΕΙΑ στην 8η Σελίδα

Με ψευδή δήλωση προσπάθησε να σώσει αυθαίρετο

◆ ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΤΗΚΕ

Ενα αυθαίρετο, που είχε κτισθεί πρόσφατα και έπρεπε να κατεδαφιστεί, προσπάθησε να σώσει ο ιδιοκτήτης του Ιωάννης Αποστ. Χαλκιάπουλος κάτοικος Πτολεμαΐδας και με δήλωσή του στο πολεοδομικό γραφείο Κοζάνης βεβαίωσε ότι το κτίσμα είχε κτισθεί προ του 1955 και σύμφωνα με το νόμο μπορούσε να μην κατεδαφιστεί.

Όπως αποδείχθηκε χθες στο Τριμελές Εφετείο Λάρισας, αυτό χτίστηκε το διάστημα μεταξύ 1972-1974 στον οικισμό Δροσερού της Κοζάνης και με την δήλωσή του στις 10 Δεκεμβρίου 1982 κατ'έφευγε να θεωρηθεί μη κατεδαφιστέο. Ο δρ'στης Ι. Χαλκιάπουλος καταδικάστηκε για υπαρξαγή ψευδούς βεβαίωσης και παραβάσεως άρθρων του Ν.Δ. 105/69 σε φυλάκιση 5 μηνών κατά συγχώνευση εξαγοραζόμενη προς 400 δρχ. την ημέρα.

Αριστείδης Λαμπρούλης Δήμαρχος όλων των Λαρισαίων

**★ ΣΥΝΕΛΗΦΘΗ Ο ΤΟΙΟΣ ΚΑΙ
ΚΑΤΑΣΧΕΨΘΗΚΑΝ 5 ΠΙΝΑΚΕΣ**

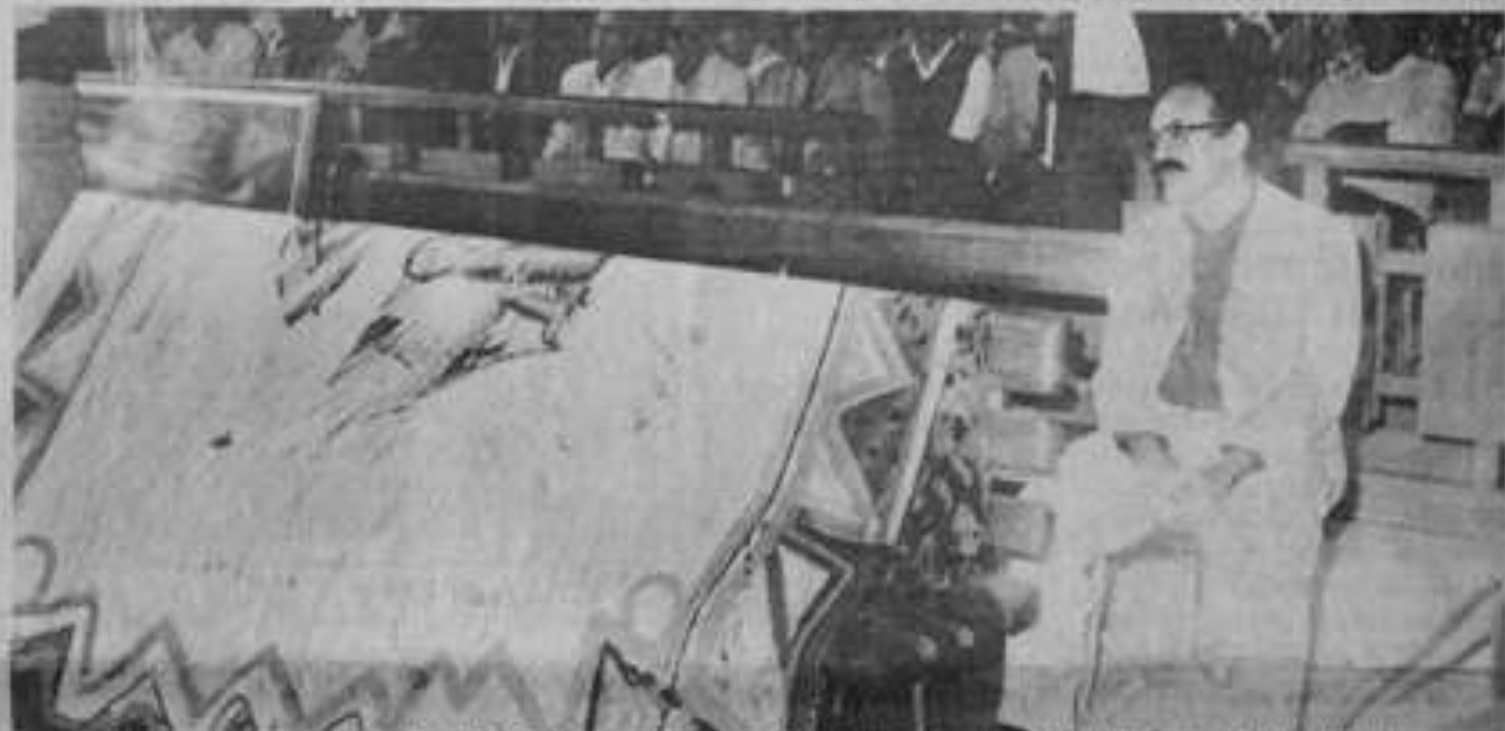

Τα έργα του ζωγράφου Κλεάνθη Χατζηνίκου, διπλώνονται και μαζεύονται απο τον πεζόδρομο της οδού Αντύπα, λίγο μετά την έκθεσή τους.

Κλεάνθης Χατζηνίκος

■ Η «ΔΙΚΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ» ΧΘΕΣ ΣΤΟ ΑΥΤΟΦΩΡΟ ΤΡΙΜΕΛΕΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΙΟ

Ο ζωγράφος Κλεάνθης Χατζηνίκος με τους επίμαχους πίνακές του χθές στο δικαστήριο
«Η τέχνη προκαλεί και πρέπει να προκαλεί. Η αν-

«ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΠΑΡΑΜΕΡΙΖΕΙ ΤΟΝ ΝΟΜΑΡΧΗ»

ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΑΜΑΡΑ (1998)

*[...]η Ινδονήσια καλλιτέχνης Ταμάρα
εξέθεσε μια βλάσφημη φιγούρα, έναν
Εσταυρωμένο Ασιάτη, μαυριδερό και
μυταρά.*

ών της
είσοδο
ως συμ-
άσεις.
ονησίας
κινό της
εατρική

ίας «Τα-
ροση της
ρόκεται
χνη του
γυναίκα
μορφή
ολόψυχη
είδος τέ-
τα μέρη

ή αίσθη-
ισαίους
χρονης
ο παρα-
στο

Μία από τις φιγούρες που εκτίθενται στο Εικαστικό Κέντρο

ρία, Β' α
Εξάλλου
Κέντρο μ
κό τέχνη
γανίται
παλλούς
θούν στο
Ειστηγ
μπουσαν
από Ινδ
πάνω σ
Ινδίας»
θέτης α
«Ολαγύ
τρο Σκί
ερευνητ
θέμα: «
Γιώργος
γράφος
ατρο Σκ
Ζάχος
πιστημ
«Κοινων

Συγκέντρωση υλικού: Κάλλια Χατζηγιάνη

... στην παράσταση
των

ογόν
των
πανί
τη
ορ-

... Iv-
φο-
στο
πε-
ες.
πάρ-
σπό
κά-
εύει
ώπινα
τικά.

... σκιών - που
στη φυτεία καουτσούκ
της οικογένειάς της.

Ετσι, γνώρισε και αγάπησε το θέατρο

κριμένου
● "Προση
Ινδίας", εί
Ινδός θε
μα,
● "Όλα γ
σκιών" θ
σκηνοθέτ
● στο "κ
φέρει η Α
να Χάμφρ
● στις α
"θέατρο σ
μας "Ξενα
ερευνητής
λος
● προσέγ
ρία του
χειρήσει
στημίου θε
χαρίου.
Επίσης να
χίζεται η έ
γούρας, εν
στήρια (11
θεατρικές παρασ
ελεύθερη για το
πληροφορίες στο

ΤΑ ΠΑΘΗ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

«Αποκαθήλωση» Ινδονήσιου Χριστού στο Θέατρο Σκιών

- «Φιγούρα» προκάλεσε αστυνομική επέμβαση!
- «Σέβομαι τα ήθη σας, αλλά είναι τέχνη» λέει η Ταμάρα

Λίγο η συγκυρία – αύριο αρχίζει η Μεγάλη Εβδομάδα – λίγο η γενικότερη άγνοια για την κουλτούρα άλλων λαών και δη της Ανατολικής Ασίας, αλλά και το έντονο θρη-

σκευτικό συναίσθημα των Ελλήνων, ήταν μερικές αιτίες που συνέδεσαν το διεθνές φεστιβάλ Θεάτρου Σκιών της Λαρίσας μ' ένα μικρό περιστατικό, που πέρασε απαρατήρητο στους πολλούς:

Την «αποκαθήλωση» από την έκθεση των δέκα κρατών που συμμετέχουν, μιας φιγούρας της Ινδονησίας, που παρίστανε, σχεδόν επακριβώς, τον Εσταυρωμένο. Η ουσιώδης διαφορά ήταν στο πρόσωπο του Χριστού, που αντί για το γνωστό μας της Ορθόδοξης Εκκλησίας, υπάρχει μια κατάμαυρη άσχημη μορφή, με μακριά μύτη.

Την Πέμπτη, επισκέπτης της έκθεσης φιγούρας, που είδε και τη

Συνέχεια στην 4η σελίδα

ούτοια περιπάτου:

SCATO

ρου 29 - Λάρισα

τα καλοκαιρινά του

τι όλη την οικογένεια

ερο, όλα στις καλύτερες

καλύτερες φιρμες

...πικόν κωρών σπ η
...θεθεί σε πρωταγωνι-
...κονομικής πολιτικής
...κλίμακα.

ΔΗΣ
ΓΑΡΤΕΣ»

...θα τεθούν εκτός
...στις δημοτικές εκλο-
...σε συνδυασμούς που
...αι απο το κυβερνών
...θινε ο γραμματέας
...Κώστας Σκανδαλί-
...στη σύνοδο της ΚΕ
...ίναι αυτονόητο, είπε
...ά, οτι η ιδιότητα του
...ΕΟΚ δεν συμβαδίζει
...χή σε αντίπαλο ψη-
...λά που θα αποφασί-
...ποιος το επιχειρήσει
...δρόμο.

...ανοίγοντας μια και-

...η χθεσινή εκλογή του
...νης, δήλωσε αποκλει-

...πώ θερμά την ολομέ-
...μόφωνη αποδοχή της
...άς μου. Εγινε το πρώ-

«Αποκαθήλωση» του Ινδονήσιου Χριστού

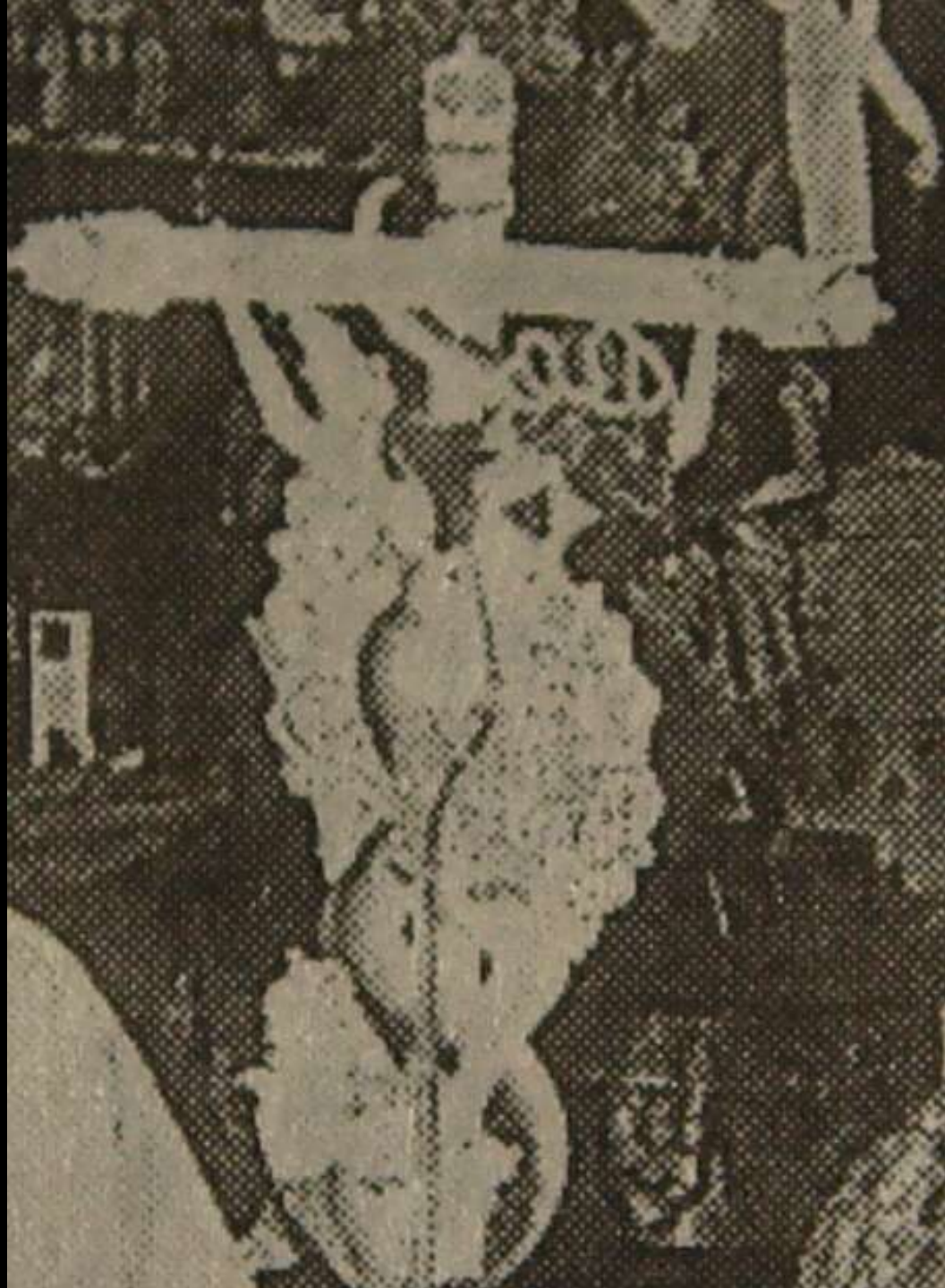
Συνέχεια από την 1η σελίδα

συγκεκριμένη απεικόνιση του Θεά- στην Ινδονησία.

τα και λοιπή υποδομή
...όμως παραμένουν α-
...δόν το μισό χρόνο. Ο
...προσπάθειες ανάπτ-
...ρινού τουρισμού δι-
...επιθυμητά αποτελέ-
...πολλοί Έλληνες α-
...τουρίστες, παραπι-
...έλλειψη εναλλακτι-

A N
A
TO
το προ
από 13/
και Σ
ΥΠ

Ο ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΣ

Η επίμαχη παράσταση είχε τον Εσταυρωμένο πάνω σε άσπρο σταυρό, με ένα φίδι να ποδοπατείται στο κάτω μέρος του σταυρού και στο πάνω μέρος υπήρχε το ακάνθινο στεφάνι και μια κορώννα. Το πρόσωπο μαύρο και άσχημο, που δε θυμίζει κάτι ανθρώπινο. Η εξήγηση:

Στην Ινδονησία οι θεοί είναι με μαύρα πρόσωπα, άρα και ο Εσταυρωμένος, ως Θεός, έστω και χριστιανός, έπρεπε να είναι ίδιος στο πρόσωπο με τους θεούς τους, για να περνάει το μήνυμα. Ο άσπρος σταυρός παριστάνει την αγνότητα, το φίδι είναι το κακό που ποδοπατείται από το Χριστό και οι άλλοι συμβολισμοί είναι ίδιοι, δηλαδή η κορώννα που φανερώνει ότι πρόκειται για βασιλιά και το ακάνθινο στεφάνι και το σώμα δείχνει να ανέρχεται προς τα ύψη, στο Δημιουργό.

«Σέβομαι τα ήθη και τις πεποιθήσεις κάθε λαού, γι' αυτό απέσυρα αμέσως τη φιγούρα, ούτε το παρεξηγώ», υπογράμμισε η κ. Ταμάρα. «Πάντως, είναι τέχνη, είναι έκφραση για το θείο, όπως το αντιλαμβάνονται στην Ινδονησία. Ισως, αν υπήρχε μια επεξήγηση στα ελληνικά, από κάτω να μη δημιουργείτο πρόβλημα...».

Ε. ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ (1998)

Το πρωί της 21ης το συνεργείο του Δήμου συνέχισε το έργο της καταστροφής των λογοκριμένων έργων.

ΥΠΟΘΕΣΗ ΧΑΡΗ ΜΑΥΡΟΥ (1999)

*Αν τα υιοθετήσουμε, είναι σαν να
εστερνιζόμαστε τα όργια μέσα στο
καρναβάλι*

**ΥΠΟΘΕΣΗ ΛΟΥΚΕΖΑΡ
ΜΠΟΓΙΑΝΤΙΕΦ (1999)**

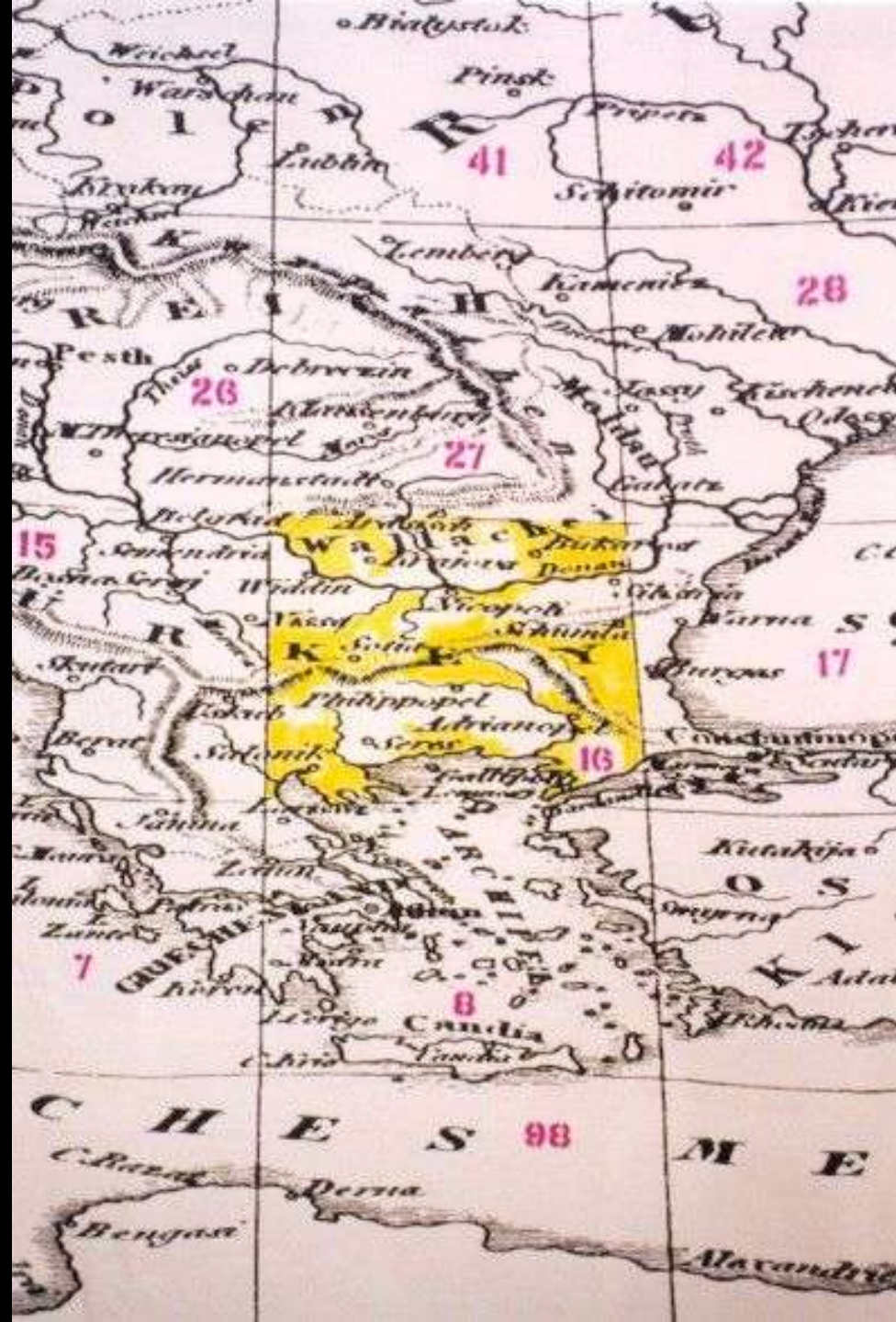
*Δεν θα επιτρέψω να καπελώνονται τα
όρια της πατρίδας μας. Ποτέ δεν
πρόκειται να λογοκρίνω την τέχνη.*

EUROPA

ΥΠΟΘΕΣΗ OUTLOOK (ΤΙΕΡΥ ΝΤΕ ΚΟΡΝΤΙΕ, 2003)

*[...]το ΔΣ της Πολιτιστικής
Ολυμπιάδας και ο διευθυντής της
έκθεσης αποφάσισαν να αποσυρθεί
το συγκεκριμένο έργο και να
τοποθετηθεί η παρούσα ανακοίνωση
για τους λόγους της απόσυρσης.*

ANON. ASPERGES ME.

1933

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

Βιβλία για τις γιορτές 4,8€

4-8,8% νόμιμοι οι συντάξεις

Πούλι 5.962 θέσεις μερικής

Αξιοκρατία: Πόσοι από τους 100 κερδίζουν μέχρι 200.000

Αξιοκρατία: Αξιοκρατία οι ταξινόμησης

ΜΕΣΑΙΟΝΑΛ Τον Καραϊσκάκη, ο πρώτος αρχαίο ελληνικός

ΑΣΕΜΝΑ

Γκρεμίστε τα!

Ε

ΥΠΟΘΕΣΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΧΡΗΣΤΟΥ (2004)

*Ο Αντιδήμαρχος Πολιτισμού Πάνος
Λουκάκος ανησυχεί για τις
αντιδράσεις που θα μπορούσε να
προκαλέσει το συγκεκριμένο έργο σε
θρησκευτικές ομάδες.*

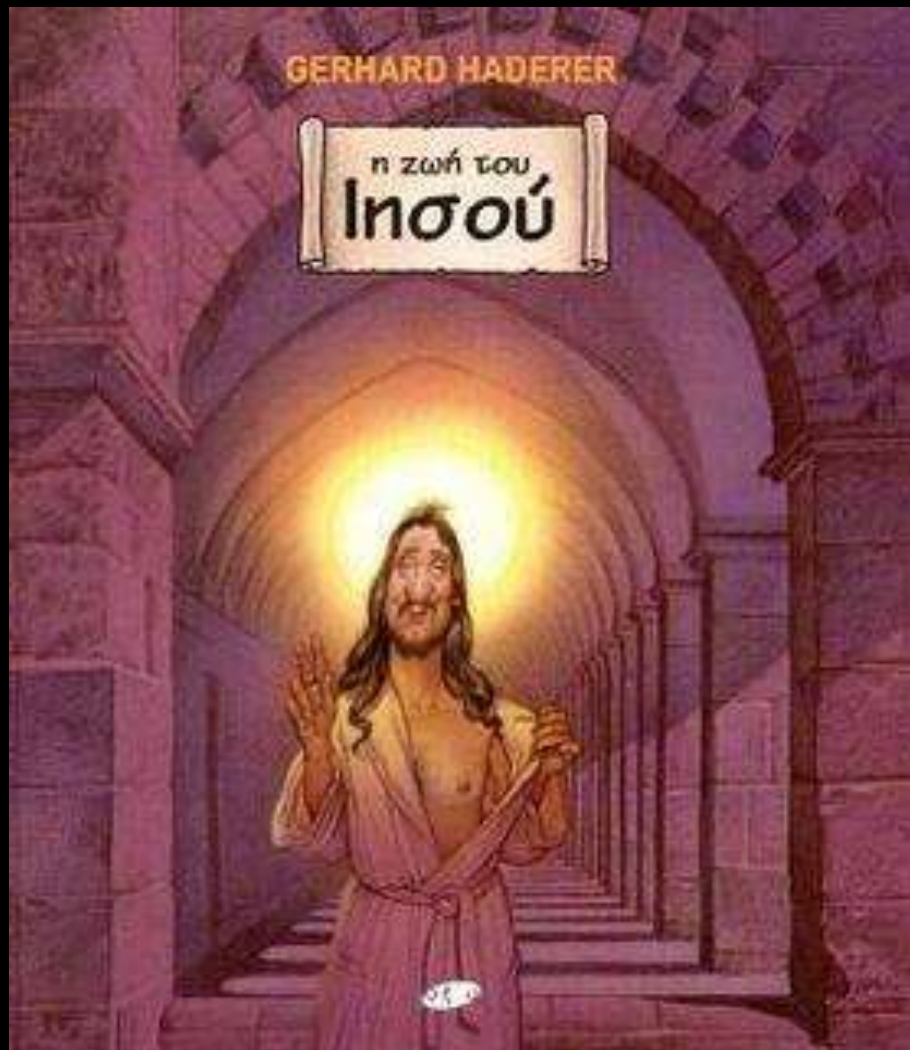

ΥΠΟΘΕΣΗ ΓΚΕΡΧΑΡΝΤ ΧΑΝΤΕΡΕΡ (2003)

*Δεν αποδείχτηκε ο δόλος του, πολύ
δε περισσότερο το στοιχείο της
κακοβουλίας του, με την έννοια που
παραπάνω αναπτύχθηκε.*

GERHARD HADERER

η ζωή του
Ιησού

Für 106

Gerhard Harderus
April 2005

**ΥΠΟΘΕΣΗ ΔΗΜΗΤΡΗ
ΦΩΤΙΟΥ
(2005)**

Νεαρός γλύπτης ο δημιουργός της ιστοσελίδας που υποσχόταν, έναντι αμοιβής, πάσης φύσεως ρουσφέτια.

Υπόθεση Art Athena 2007

ΤΑ ΝΕΑ

ΔΕΥΤΕΡΑ
4 ΙΟΥΛΙΟΥ 2011
999€ 1131

GB: μέγιστο κερδί Μπούκ για το κλίμα

Ο Γερμανός αρχηγός της διεθνούς ομάδας ποδοσφαιριστών κέρδισε τον τίτλο του καλύτερου παίκτη του κόσμου για το 2010.

Σελίδα 48

Πεθαίνουν για μια θερμοκρασία

Η υψηλή θερμοκρασία στην Ελλάδα και στην Ασία προκαλεί θάνατους και νοσήματα.

Σελίδα 47

Μόδα από την Ιαπωνία

Η μόδα από την Ιαπωνία είναι πολύ δημοφιλής στην Ελλάδα.

Σελίδα 44

Δέκα επαγγέλματα στο στόχαστρο της Εφορίας

Προεκλογική απολογία από Καραμανλί

Με τρεις φράσεις έσβησε μίζες 42.000.000€

ΕΙΡΕ ΓΙΑ ΤΑ ΟΥΡΑΝΙΑ

1. «Λογισμική»...
2. «Δέσος»...
3. «Κάνουμε αυτοκτονική»...

ΑΠΑΝΤΗΣΕ Ο ΓΙΩΡΓΟΣ

Κυβερνάει μια γαλόζα σκίρα

«Από σήμερα» και «αυτοκτονική» σημαίνουν «αυτοκτονική» και «αυτοκτονική».

ΚΟΥΡΤΣ - ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΗΣ ΣΤΗΝ ΚΕΑΤΕΓΕΑ: Δεν έχουμε τίποτα!

Σελίδα 7-8

Λύση με γονίδια για την ανικανότητα

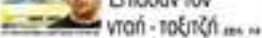

ΚΑΤΕΡΡΑΝΕ ΣΤΗ ΜΚΚ

Υμνος στη... λογοκρισία

Η νέα βραβεία λογοκρισίας είναι το βραβείο...

Σελίδα 11

ΡΕΑΚΣΙΕ ΤΕΛΕΘΟΥΣ ΑΡΤΣ

Επιστάν τον ντοϊ - ποζιτζί

Σελίδα 12

ΚΑΤΕΡΡΑΝΕ ΣΤΗ ΜΚΚ

Δεν έχουμε να αποδείξουμε τίποτα

Ο κλάδος των ποδοσφαιριστών...

Σελίδα 10

ΑΝΤΙΑΡΑ ΕΝΤΟΝΑ Ο ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Λογοκρισία στην Art Athina

Όμοιο λογοκρισία έπεται το βίντεο - έργο τέχνης, που κατακρίθηκε (1) στη διεθνή έκθεση Art Athina προκαλώντας έντονες αντιδράσεις.

Της **Μαρίας Αλεξανδρίδου**

Μαζί με το βίντεο, που είναι έργο του Γιώργου Λογοκρισία, παρουσιάστηκε και η εικόνα που αποτελεί το θέμα της έκθεσης. Η εικόνα είναι ένα έργο τέχνης που αποτελείται από 100 μικρά βίντεο που είναι τοποθετημένα σε 100 μικρά πλαίσια. Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης. Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης.

Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης.

Η **Μαρία Αλεξανδρίδου** είναι δημοσιογράφος και κριτικός τέχνης.

Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης.

Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης.

Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης.

Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης.

Ο Γιώργος Λογοκρισία παρουσίασε το έργο του στην έκθεση Art Athina. Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης.

Ο Γιώργος Λογοκρισία παρουσίασε το έργο του στην έκθεση Art Athina. Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης.

Και δύο κλώνες

«Όταν ένας καλλιτέχνης δημιουργεί ένα έργο τέχνης, αυτό είναι το αποτέλεσμα της δουλειάς του. Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης. Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης.

Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης.

Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης.

Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης.

«Αιμαυρώνουν την εικόνα της Ελλάδας»

Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης. Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης.

Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης. Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης.

Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης. Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης.

Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης. Η εικόνα είναι η απεικόνιση του Γιώργου Λογοκρισία που είναι το θέμα της έκθεσης.

INFO

Το έργο του Γιώργου Λογοκρισία είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του καλλιτέχνη.

Υπόθεση Κωνσταντίνου Βαφειάδη 2006-10

Ιερός Ναός Παναγίας Άξιον Εστίι Αξιουπόλεως

Άποψη προς Βορρά.

Αριστερά: Ο διάκοσμος μετώπου παραθύρου στο δυτικό τμήμα του υπερώου. Στους καστανούς κύκλους βρίσκονταν μορφές ποιητών.
Δεξιά: Ο αρχικός διάκοσμος με τους ποιητές

Η Μεταμόρφωση του Χριστού. Χαμηλά διακρίνονται σήμερα ένα φτερωτό πλάσμα, αριστερά, και μία αλυσοδεμένη μορφή στο μέσον. Στο ίδιο τμήμα εικονίζονταν αρχικά ο Αποκεφαλισμός του Άδη-Θανάτου.

Η αλυσοδεμένη μορφή, η οποία αντικατέστησε την αρχική παράσταση.

Η αρχική
παράσταση σε
προκαταρκτικό
στάδιο

Το αρχικό θέμα
ολοκληρωμένο.

Δαιμονική μορφή στην ίδια παράσταση που έχει σβηστεί

Μορφή στο κέντρο της παράστασης της Πεντηκοστής, η οποία μεταβλήθηκε σε κάτι διαφορετικό, πριν την ολοκλήρωση της σκηνης.

Η παράσταση της Πεντηκοστής όπως σώζεται σήμερα.

Η αρχική μορφή
του Χριστού
με την έναστρη δόξα

Μορφή του Χριστού που κατέρχεται από τον
ουρανό σε κυκλική δόξα. Η δόξα
(ο κυκλικός δίσκος) περιείχε αρχικά τους
αστερισμούς.

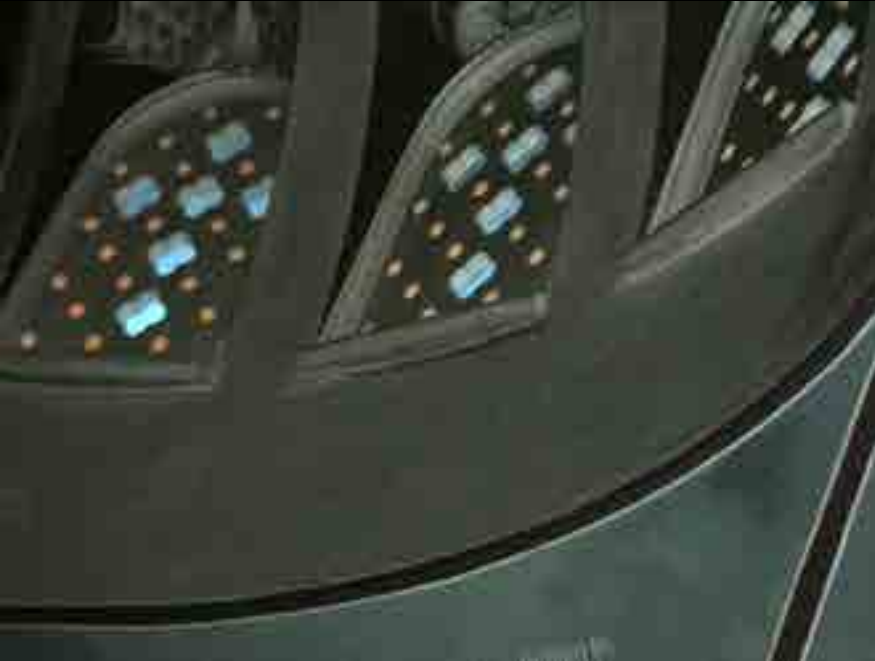

Ο αρχάγγελος Γαβριήλ. Ο χιτώνα του αγγέλου ήταν αρχικά κοσμημένος με το θέμα της Αρπαγής του Γανυμήδη.
Αριστερά; Το αποσβεσθέν θέμα στο χιτώνα του

Αριστερά: Τμήμα αρχιτεκτονικής επιφάνειας, ακόσμητης σήμερα μετά από την απόσβεση των θεμάτων που βρίσκονταν εκεί

Δεξιά: Η αρχική διακόσμηση του εν λόγω αρχιτεκτονικού τμήματος

Τα αφαιρεθέντα θέματα

Επάνω: Η παράσταση της Φυλάκισης του Αγίου Λουκά του Ρώσου, όπως σώζεται σήμερα.

Δεξιά πάνω: Η αρχική παράσταση περιείχε ανδρική μορφή (που θυμίζει Λένιν) να κόβει τα γένια του αγίου.

Δεξιά κάτω: και πάλι η αρχική παράσταση, όπως μεταδόθηκε στην τηλεόραση.

№ 1122
1988

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΡΧΗ 2023

ΑΡΧΗ 2023

ΕΣΤΙΟΝ 2

Σκίτσο του Ηλία Μακρή

Επίσημο Αποστολές 1918 και η σημαία του Ελληνικού Έθνους (1. Οκτωβρίου)

Υπέκυψαν στον πειρασμό της βίας...

— ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΛΕΣΑΝ ΣΥΣΤΟΛΙΑ ΟΥ ΟΡΘΟΚΣΥΤΟΜΕΝΩ ΔΙΑΔΗΛΩΤΩ - Η ΕΚΑΙΝΩΣΙΑ ΚΑΤΑΔΙΩΞΕ ΤΗΝ ΤΑΥΤΗΝ

Μεταπολεμικά γεγονότα από τον πόλεμο...
...από τον πόλεμο...
...από τον πόλεμο...

...από τον πόλεμο...
...από τον πόλεμο...
...από τον πόλεμο...

...από τον πόλεμο...
...από τον πόλεμο...
...από τον πόλεμο...

...από τον πόλεμο...
...από τον πόλεμο...
...από τον πόλεμο...

© 1988 Ε.Π.Ε.Α.

Το πρωτοσέλιδο της «Καθημερινής» της 14ης Οκτωβρίου 1988, με σκίτσο του Ηλία Μακρή να καντηριάζει τους βανδαλισμούς που έλαβαν χώρα την προηγούμενη νύχτα

Η οργή της θρησκευτικής πίστης

Τα Σκίτσα του Μωάμεθ

Jyllands-Posten Muhammad
cartoons controversy

30 September 2005

Muhammeds ansigt

...der die Propheten der Welt ...
 ...die Propheten der Welt ...
 ...die Propheten der Welt ...

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
γιάννης ζιώγας
λεωνίδας καρμυλίνης
γιάννης σταυρακάκης
δημήτρης χριστόπουλος

ΘΥΣΙΕΣ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

1^ο Εργαστήριο Ζωγραφικής
Γιάννης Ζιώγας
Επίκουρος Καθηγητής
© Γιάννης Ζιώγας